

Oponentský posudek disertační práce

Mgr. Tat'ány Špírkové

na téma: **Daňová kontrola z pohledu zásad daňového řízení,**
předkládané k obhajobě na Právnické fakultě Univerzity Karlovy

Autorka si za téma své disertační práce vybrala problematiku z oboru finančního práva, podoboru daňového práva, konkrétně pak z jeho oblasti daňového procesu, a to se zaměřením na institut daňové kontroly z pohledu základních zásad daňového procesu.

Téma jako takové je tedy zaměřeno na velmi úzkou problematiku daňové kontroly, což považuji za vhodné, neboť to autorce umožní věnovat se vybranému tématu do podstatnější hloubky. Z pohledu vědeckosti disertační práce je téma taktéž vhodné, neboť se na pozitivněprávní institut daňové kontroly dívá optikou teoretických (ale v pozitivním právu také vyjádřených) zásad daňového procesu a v širším rozsahu též některých obecných právních zásad. Z těchto důvodů považuji téma za vhodně zvolené a poskytující autorce dostatečný prostor pro autentickou realizaci.

Autorka vytvořila vcelku rozsáhlou práci, která má celkem 215 stran vlastního textu. Systematika práce je následující: Úvod; 1) Pojem daňová kontrola; 2) Ústavní principy ovládající daňovou kontrolu; 3) Zásady dobré správy; 4) Základní zásady správy daní podle daňového řádu; 5) Zahájení daňové kontroly z pohledu základních zásad správy daní; 6) Základní zásady správy daní v oblasti práv a povinností; 7) Průběh daňové kontroly z pohledu základních zásad správy daní; 8) Zakončení daňové kontroly z pohledu základních zásad správy daní; 9) daňová kontrola z pohledu základních zásad správy daní ve Slovenské republice; Závěr. Tyto kapitoly se pak dále hojně vnitřně člení.

Práce je doplněna o prohlášení, poděkování, seznam zkratk, seznam použité literatury a dalších pramenů, devět příloh, shrnutím, anotací a klíčovými slovy vždy v českém a anglickém jazyce.

Vnitřní systematiku práce považuji za vhodně zvolenou. Autorka správně nejprve vymezuje obecné pojmy, následně až přistupuje ke zkoumání vlastního průběhu procesu realizace daňové kontroly. Za vhodný považuji jak úvod, kde si autorka před sebe staví badatelské otázky, tak závěr práce, ve kterém vhodně shrnuje své finální závěry.

Z hlediska obsahu pozitivně hodnotím jednak srovnávání vztahu mezi pozitivněprávní úpravou provedenou zákonem č. 337/1992, o správě daní a poplatků, a zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, druhak pak hojně používání recentní judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu. Právě podrobná práce s judikaturou je velkým přínosem této práce. Autorka vhodně doplňuje deskripci pozitivněprávní úpravy o závěry ze soudních rozhodnutí, s některými polemizuje, s některými vyjadřuje souhlas. Nadto poukazuje také na otázky, které teprve soudní praxe řeší.

Na práci lze ocenit vcelku podrobný přístup autorky nejprve k vymezení obsahu jednotlivých zásad, kterými je správa daní, resp. také daňová kontrola ovlivněna. Autorka se také poměrně podrobně věnuje srovnání zásad upravených zákonem o správě daní a poplatků a daňovým řádem s rozsahem zásad, které upravuje zákon č. 500/2005 Sb., správní řád. Vztah mezi těmito předpisy v otázce zásad uplatnitelných ve správě daní je velmi zajímavý a autorka logickým postupem abstrahuje ty zásady správního řádu, které by byly uplatnitelnými při správě daní (str. 53), jak určuje správní řád, nicméně spíše s odkazem na to, že se jedná o právní zásady vlastní celému právnímu řádu, neboť stále zůstává poněkud problematický vztah dvou konkrétních ustanovení právních předpisů v právním řádu (ustanovení správního řádu a daňového řádu).

Dále pozitivně hodnotím také zpracování jednotlivých kroků v rámci procesu daňové kontroly, a to s ohledem na vymezené možné varianty průběhu procesu v praxi. I vzhledem k výše uvedenému hojnému užívání judikatorních závěrů považuji tuto část práce za velmi propracovanou. U některých hypotetických příkladů postupů úředních osob, na kterých autorka přibližuje své závěry, však lehce pochybuji, zda by takto ve skutečnosti opravdu byly činěny (např. postup úřední osoby popsany na str. 138) – nicméně toto by vyžadovalo posouzení praktických postupů úředních osob na širším okruhu příkladů, které nejsem schopen vyhodnotit a zůstává jen u mých domněnek.

Z hlediska formálního zpracování hodnotím práci jako velmi pečlivě zpracovanou, autorka hojně využívá tabulek a dalších grafických prvků, které jsou jejím vlastním zpracování, práci provádí v barvách. Jazyková a stylistická vyjádření odpovídají charakteru disertační práce, v práci jsem nenašel podstatnější pravopisné nedostatky (jen např. na 6. řádku na str. 142 chybí ve větě čárka před „a mám za to“) ani překlepy.

Také forma citací odpovídá obecně kladeným požadavkům. Jako nedostatek práce hodnotím užívání téměř výhradně jen české odborné literatury, když práce se zahraničními zdroji je podstatnou součástí vědecké práce. Jedinou omluvou pro tento fakt je skutečnost, že toto téma je zaměřeno na čistě českou pozitivněprávní úpravu. Nicméně například v teoretických otázkách právních zásad, nebo úžeji zásad při správě daní, snad bylo možno zahraniční zdroje použít.

Níže uvádím některé otázky, které by mohly sloužit jako náměty k diskusi při obhajobě této disertační práce:

- Mohla by autorka shrnout, jaký je tedy její finální závěr na použití některých zásad upravených v současnosti pouze ve správním řádu, jak je sama identifikovala, v rámci správy daní, resp. konkrétně v rámci daňové kontroly? A to z hlediska právně teoretického i praktického.
- Jak autorka shrne svůj pohled na možnost konání opakovaných daňových kontrol a nutnosti existence důvodných pochybností o správnosti vyměření daně (případně ještě před vyměření samotné daně) jako důvodu ke konání daňové kontroly?

Celkově pak mohu uzavřít, že předkládanou dizertační **práci hodnotím jako vhodnou k obhajobě**. V rámci této obhajoby pak bude prostor pro diskusi nejen o výše uvedených otázkách.

V Praze dne 18. ledna 2017

doc. JUDr. Michael Kohajda, Ph.D.

Právnická fakulta Univerzity Karlovy